

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากการเปลี่ยนแปลงของสังคม ปัจจุบันนี้ได้มีการแข่งขันด้านธุรกิจกันอย่างมากระหว่าง โดยเฉพาะในเรื่องการซื้อขายสังหาริมทรัพย์ และได้มีการเสนอสิ่งของที่เรารู้จักกันดีในคำว่า "ของแถม" ให้แก่ผู้ซื้อเพื่อจะชักจูงใจให้ผู้ซื้อตัดสินใจเข้าทำสัญญาซื้อขาย เมื่อผู้เขียนทำการศึกษาถึงนิติสัมพันธ์ของสัญญาดังกล่าวตามกฎหมายไทยแล้วเห็นว่า บางครั้งในส่วนของสัญญาซื้อขายและของแถมอาจจะเป็นเพียงคำเชื้อเชิญให้ทำข้อเสนอ หรือในบางครั้งอาจจะเกิดเป็นสัญญาซื้อขายและในส่วนของของแถมอาจจะเป็นคำมั่นจะให้ของแถม หรือในบางครั้งอาจจะเกิดเป็นสัญญาสองสัญญาซ้อนในเวลาเดียวกัน หรือในบางครั้งสัญญาเกิดโดยถือในส่วนของของแถมเป็นข้อสาระสำคัญของสัญญา หรือในบางครั้งในส่วนของของแถมอาจจะเกิดเป็นสัญญาเพื่อประโยชน์ของบุคคลภายนอก ในแต่ละนิติสัมพันธ์ที่กล่าวมาจะให้ผลในทางกฎหมายและการบังคับตามนิติสัมพันธ์ที่แตกต่างกัน

หลังจากที่ผู้เขียนทำการศึกษาเปรียบเทียบหลักกฎหมายเกี่ยวกับสัญญาซื้อขายที่มีของแถมของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศญี่ปุ่นแล้ว จะเห็นได้ว่า หลักการให้ความคุ้มครองตามกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศญี่ปุ่นจะให้ความคุ้มครองในเรื่องสัญญาซื้อขายที่มีของแถมในทำนองเดียวกันโดยมองว่า เป็นความสัมพันธ์ระหว่างผู้ประกอบการหรือผู้ประกอบการธุรกิจกับผู้บริโภค ซึ่งผู้ประกอบการเป็นฝ่ายที่มีอำนาจต่อรองเหนือกว่าผู้บริโภค จึงมีการทำสัญญาซื้อขายที่มีของแถมมีลักษณะเป็นการเอาเปรียบผู้บริโภคโดยการโฆษณาเท็จหรือหลอกลวงในส่วนที่เป็นของแถม ซึ่งทำให้ต้องมีหลักเกณฑ์ทางกฎหมายเพื่อให้ความคุ้มครองแก่ผู้บริโภค นอกจากนี้หลักกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศญี่ปุ่นยังให้ความสำคัญในเรื่องสัญญาซื้อขายที่มีของแถมโดยเชื่อมโยงกับเรื่องการค้าที่เป็นธรรมด้วย

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบหลักกฎหมายเกี่ยวกับสัญญาซื้อขายที่มีของแถมในประเทศสหรัฐอเมริกาแล้ว จะเห็นได้ว่า ประเทศสหรัฐอเมริกามีการให้ความคุ้มครองสัญญาซื้อขายที่มีของแถม โดยจัดให้มีคณะกรรมการว่าด้วยการค้าแห่งสหพันธรัฐหรือ Federal Trade Commission (FTC) เป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์การให้ความคุ้มครอง เมื่อ FTC ได้พิจารณาหลักการให้ความคุ้มครองเห็นว่า สัญญาซื้อขายที่มีของแถมเป็นเรื่องที่ผู้ประกอบการหรือผู้ประกอบการธุรกิจหรือผู้ขายเสนอในส่วนของแถมให้แก่ผู้บริโภคหรือผู้ซื้อโดยใช้วิธีการโฆษณา ซึ่งการโฆษณาก็คือสิ่งที่ผู้ประกอบการหรือผู้ประกอบการธุรกิจหรือผู้ขายแสดงออกให้ผู้บริโภคหรือผู้ซื้อทราบถึงข้อเสนอของผู้ประกอบการไม่ว่าด้วยวิธีใดก็ตาม สำหรับการโฆษณาส่วนของของแถมไม่ว่าประเภทใดก็ตามนั้น

ผู้ประกอบการจะต้องโฆษณาในสิ่งที่ถูกต้อง ไม่ใช่เป็นความเท็จหรือเป็นการหลอกลวง ในเรื่องนี้ กฎหมายกำหนดมาตรการบังคับโดยกำหนดโทษในทางอาญาไว้ สำหรับประเทศไทยก็มีการให้ความคุ้มครองทำนองเดียวกับประเทศสหรัฐอเมริกา แต่ในประเทศไทยกลับไม่มีคดีข้อพิพาท ผู้เขียนเห็นว่า เนื่องจากประชาชนไม่ตระหนักในการรักษาสิทธิของตน เมื่อกฎหมายไม่ได้มีการระบุให้ความคุ้มครองเรื่องของแอมไว้เฉพาะ จึงไม่มีการตีความนำหลักกฎหมายในส่วนนี้ไปใช้กับสัญญาซื้อขายที่มีของแอม

สำหรับการให้ความคุ้มครองตามกฎหมายเกี่ยวกับข้อสัญญาที่ไม่มีเป็นธรรมหรือไม่เป็นธรรมของประเทศสหรัฐอเมริกา จะเห็นได้ว่า ในคดี Kugler V. Romain มีการนำหลักกฎหมายข้อสัญญาที่ไม่มีเป็นธรรมใช้กับของแอมในคดีนี้ซึ่งมีลักษณะเป็นสัญญาที่ไม่มีเป็นธรรม ทำให้สัญญานั้นไม่มีผลบังคับใช้ แต่ก็ยังเป็นเพียงตัวอย่างเดียวเท่านั้น ผู้เขียนเห็นว่า ในเรื่องสัญญาซื้อขายที่มีของแอมนั้นสามารถนำหลักกฎหมายเกี่ยวกับข้อสัญญาที่ไม่มีเป็นธรรมนำมาปรับใช้ได้ ในเรื่องนี้กฎหมายกำหนดมาตรการให้ความคุ้มครองโดยให้ข้อสัญญานั้นหรือสัญญานั้นไม่มีผลใช้บังคับก่อให้เกิดผลที่ชัดเจน ซึ่งแตกต่างจะประเทศไทยที่ไม่ได้กำหนดผลสำหรับข้อสัญญาหรือสัญญาที่ไม่มีเป็นธรรมจะมีผลเช่นไร ผู้เขียนเห็นว่า กฎหมายไทยควรจะกำหนดผลในทางกฎหมายให้ชัดเจน

ส่วนการให้ความคุ้มครองตามหลักกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดชอบในผลิตภัณฑ์ของประเทศสหรัฐอเมริกาได้กำหนดให้สินค้าอันอาจมีความเสี่ยงอันตรายที่ไม่สมควร หากก่อความเสียหายเกิดขึ้น ให้ผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายสินค้าต้องรับผิดชอบโดยเคร่งครัด ซึ่งมีลักษณะทำนองเดียวกับประเทศไทย แต่อย่างไรก็ตามในเรื่องนี้ประเทศไทยกับประเทศสหรัฐอเมริกายังไม่ได้มีการนำหลักกฎหมายนี้ไปใช้กับของแอมในสัญญาซื้อขาย ในส่วนนี้ประเทศสหรัฐอเมริกาคำหนดให้มีคณะกรรมการ Consumer Product Safety Commission (CPSC) เป็นผู้ดูแล ผู้เขียนเห็นว่า ในเรื่องนี้เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการปรับใช้กฎหมาย ก็ควรที่จะกำหนดให้มีการระบุให้ความคุ้มครองเรื่องของแอมไว้เฉพาะ และในกฎหมายไทยควรมีการกำหนดคณะกรรมการดูแลด้วย

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบหลักกฎหมายเกี่ยวกับสัญญาซื้อขายที่มีของแอมในประเทศญี่ปุ่นแล้ว จะเห็นได้ว่า ประเทศญี่ปุ่นมีการกำหนดหลักกฎหมายทำนองเดียวกับประเทศสหรัฐอเมริกา แต่ได้มีการกำหนดเพิ่มเติมในเรื่องการให้ของแอมจะต้องไม่มากเกินไปโดยกำหนดเป็นกฎหมายของแอมขึ้นมา ผู้เขียนเห็นว่า เนื่องจากประชาชนของประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่นไม่ตระหนักในการรักษาสิทธิของตน จึงเห็นควรมีการกำหนดกฎหมายของแอมขึ้นเช่นเดียวกับในประเทศญี่ปุ่นเพื่อให้เกิดความคุ้มครองในส่วนของการของแอมได้อย่างเหมาะสม แต่มีข้อสังเกตว่า ในกฎหมายของแอมของประเทศญี่ปุ่นให้ความหมายของคำว่า ของแอมรวมถึงการบริการด้วย สำหรับเรื่องการบริการนั้นไม่ได้อยู่ในขอบเขตที่ทำการศึกษาค้นคว้าผู้เขียนจึงขอทิ้งประเด็นนี้ไว้ให้ผู้สนใจจะทำการศึกษาต่อไป

สำหรับการให้ความคุ้มครองตามกฎหมายเกี่ยวกับข้อสัญญาที่ไม่มีเป็นธรรมของประเทศญี่ปุ่น จะเห็นได้ว่า มีการกำหนดให้มีหน่วยงานผู้บริโภค(Japan Consumer Information Center) เป็นผู้ดูแลและมีอำนาจฟ้องคดีแทนผู้บริโภคได้ ส่วนมาตรการคุ้มครองเรื่องสัญญาไม่เป็นธรรมในทำนองเดียวกับประเทศสหรัฐอเมริกาคือ หากสัญญาหรือข้อสัญญาไม่เป็นธรรมก็มีผลทำให้สัญญาหรือข้อสัญญานั้นไม่มีผลใช้บังคับ ผู้เขียนเห็นว่า กฎหมายไทยควรจะกำหนดผลในทางกฎหมายให้ชัดเจนเช่นกัน และควรมีหน่วยงานที่ให้ความคุ้มครองในเรื่องสัญญาโดยให้ดูแลครอบคลุมถึงสัญญาซื้อขายที่มีของแถมด้วย

ส่วนการให้ความคุ้มครองตามหลักกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดในผลิตภัณฑ์ของประเทศญี่ปุ่นได้มีการกำหนดให้ผู้ผลิตและผู้จำหน่ายต้องรับผิดในสินค้าที่ไม่ปลอดภัยโดยมีการกำหนดหลักความรับผิดเด็ดขาดทำนองเดียวกับประเทศไทย แต่อย่างไรก็ตามในประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่นก็ยังไม่มียกเว้นที่นำหลักความรับผิดในผลิตภัณฑ์ไปปรับใช้กับส่วนของแถม ผู้เขียนเห็นว่า ในเรื่องนี้เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการปรับใช้กฎหมาย ก็ควรที่จะกำหนดให้มีการระบุให้ความคุ้มครองเรื่องของแถมไว้เฉพาะ

จากการศึกษาเปรียบเทียบนิติสัมพันธ์ตามสัญญาซื้อขายที่มีของแถมแล้ว จะเห็นได้ว่า ประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศญี่ปุ่นมีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนในการให้ความคุ้มครองในเรื่องของแถมตั้งแต่ขั้นตอนก่อนที่จะมีการแถม ซึ่งในขั้นตอนก่อนที่จะมีการแถมตามกฎหมายของประเทศไทยยังไม่มียกเว้นที่ทางกฎหมายที่ให้ความคุ้มครองไว้อย่างชัดเจน ส่งผลต่อขั้นตอนเมื่อเกิดการแถมแล้ว ของแถมจะมีลักษณะนิติสัมพันธ์หลายรูปแบบและให้ความคุ้มครองไม่สอดคล้องกัน ทั้งที่ของแถมมีลักษณะร่วมกันที่สำคัญคือเป็นสิ่งที่ผู้ขายให้เพื่อที่จะจูงให้ผู้ซื้อเข้าทำสัญญาซื้อขายสินค้าและของแถมก็เป็นสิ่งของที่เกินจำเป็นสำหรับผู้ซื้อในบางกรณี จึงควรกำหนดกฎเกณฑ์ให้ความคุ้มครองในลักษณะเดียวกัน โดยในขั้นตอนนี้ประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศญี่ปุ่นมองของแถมว่ามีลักษณะเป็นสัญญาประเภทหนึ่งซึ่งบังคับกันได้โดยเป็นสัญญาที่ทำขึ้นระหว่างผู้ประกอบการกับผู้บริโภค ทำให้เกิดความคุ้มครองที่สอดคล้องกันไม่ต้องไปพิจารณาว่าผู้ขายจะต้องรับผิดในความชำรุดบกพร่องของของแถมหรือไม่ ส่วนขั้นตอนหลังจากมีการแถม ก็ต้องไปพิจารณาว่า ในส่วนของแถมมีข้อสัญญาหรือสัญญาที่มีลักษณะเป็นสัญญาไม่เป็นธรรมหรือไม่ หากมีลักษณะเป็นสัญญาที่ไม่เป็นธรรมและโดยเป็นสัญญาที่ทำระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจกับผู้บริโภคก็ให้ไม่มีผลใช้บังคับ เพื่อไม่ให้ผู้ประกอบการธุรกิจซึ่งมีอำนาจต่อรองเหนือกว่าเขาเปรียบผู้บริโภค และสำหรับกรณีของแถมมีลักษณะเป็นสินค้าไม่ปลอดภัยแล้วก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ซื้อ ผู้ซื้อก็สามารถเรียกค่าเสียหายในเชิงลงโทษได้ แต่ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความชัดเจนและสามารถบังคับได้ตามกฎหมายที่มีอยู่แล้วได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรกำหนดกฎเกณฑ์เกี่ยวกับของแถมให้ชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

จากการที่สัญญาซื้อขายที่มีของแถมมีส่วนไปเกี่ยวข้องกับหลักกฎหมายในหลายฉบับ ทำให้มีความไม่ชัดเจนในการปรับใช้กฎหมายกับเรื่องของแถมและในบางครั้งก็ไม่เกิดการคุ้มครองสิทธิตามกฎหมาย จึงมีข้อเสนอแนะให้มีการตรากฎหมายเกี่ยวกับของแถมขึ้นมาบังคับใช้เหมือนกับกรณีของประเทศญี่ปุ่น โดยผู้เขียนจะขอเสนอแนะการตรากฎหมายเกี่ยวกับของแถม โดยมีหลักเกณฑ์ดังนี้

- 1) กำหนดให้มีการจัดตั้งองค์กรที่เป็นอิสระ โดยมีคณะกรรมการซึ่งได้มาจากตัวแทนของผู้บริโภค เพื่อให้ภาคประชาชนเข้ามามีบทบาทร่วมกับภาครัฐในการกำหนดหลักเกณฑ์การให้ความคุ้มครองกับผู้ซื้อซึ่งเป็นผู้บริโภค เพราะว่าแนวคิดพื้นฐานของประเทศไทยนั้น ภาคประชาชนไม่เข้มแข็งในการรักษาสิทธิของตนเอง จึงควรมีการส่งเสริมให้ภาคประชาชนเข้ามามีบทบาทในการกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางในการให้ความคุ้มครองแก่ผู้ซื้อซึ่งเป็นผู้บริโภคในสัญญาซื้อขายที่มีของแถม
- 2) กำหนดให้มีการจัดตั้งกองทุนคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อให้มีการจัดกิจกรรมในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผู้บริโภคให้เข้าใจถึงสิทธิของตน และให้คำปรึกษากรณีกับผู้ซื้อมีปัญหาเกี่ยวกับสัญญาซื้อขายที่มีของแถมหรือปัญหาในประการอื่น เหตุที่ผู้เขียนเสนอให้จัดตั้งกองทุนเพราะว่าจะได้มีการดำเนินการอย่างจริงจังและทำให้ผู้ซื้อหรือผู้บริโภคได้รับความคุ้มครองสิทธิอย่างเหมาะสม
- 3) กำหนดนิยามของคำว่า ของแถม ให้ชัดเจนว่า หมายความว่า สิ่งของไม่ว่า สิ่งของนั้นจะอยู่ในรูปของสิ่งหามิตรทรัพย์อย่างอื่น หรือเงิน หรือสิทธิ(เช่น สิทธิในการได้รับส่วนลด) หรือสิ่งอื่นใดในทำนองเดียวกันนี้เพื่อเป็นการจูงใจให้เข้าทำสัญญาซื้อขายสิ่งหามิตรทรัพย์ จะเห็นได้ว่า การกำหนดนิยามดังกล่าวเป็นการกำหนดความหมายไว้กว้างๆ เนื่องจากว่าในอนาคตผู้ขายหรือผู้ประกอบการอาจจะมีการปรับเปลี่ยนวิธีการให้ของแถมในลักษณะอื่น
- 4) กำหนดวางหลักเกณฑ์การให้ความคุ้มครองแก่ผู้ซื้อหรือผู้บริโภคในส่วนของแถมว่า การโฆษณาในเรื่องของแถมจะต้องไม่ใช่ข้อความอันเป็นเท็จหรือเป็นการหลอกลวง หรือเป็นการเสนอให้ของแถมมากเกินไปสมควร โดยจะกำหนดให้มีคณะกรรมการมาพิจารณาว่า การเสนอของแถมสำหรับสินค้าประเภทใดควรจะมีการกำหนดราคาขั้นสูงสุดของของแถมไว้
- 5) กำหนดกฎเกณฑ์ให้ชัดเจนเกี่ยวกับกรณีที่มีข้อสัญญาไม่เป็นธรรมในเรื่องของแถมโดยแบ่งผลในส่วนของของแถมไว้เป็น 2 ประการ คือ

ประการแรก หากเป็นกรณีที่ผู้ขายไม่ใช่ผู้ประกอบการธุรกิจก็จะเป็นการตกลงระหว่างคู่สัญญาที่ไม่ใช่ผู้ประกอบการธุรกิจไม่มีฝ่ายใดที่มีอำนาจในการต่อรองเหนือกว่า ในการ

ตีความสำหรับข้อตกลงหรือสัญญาสำเร็จรูปที่มีลักษณะเป็นการยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดในเรื่องของแถมก็ควมมีผลใช้บังคับได้ เพราะถือหลักอิสระในทางแพ่ง

ประการที่สอง หากเป็นกรณีที่ผู้ขายเป็นผู้ประกอบธุรกิจโดยปฏิบัติเป็นปกติในทางการค้าประกอบกับผู้ประกอบธุรกิจมักมีอำนาจในการต่อรองเหนือกว่าผู้ซื้อซึ่งเป็นผู้บริโภค ดังนั้น ในการตีความสำหรับข้อตกลงหรือสัญญาสำเร็จรูปที่มีลักษณะเป็นการยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดในเรื่องของแถม จึงต้องตีความให้ข้อตกลงหรือสัญญาสำเร็จรูปดังกล่าวไม่ให้มีผลใช้บังคับ เพื่อจะได้ไม่เกิดการเอาเปรียบของผู้ขายที่เป็นผู้ประกอบธุรกิจต่อผู้ซื้อซึ่งเป็นผู้บริโภค

ซึ่งเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ของกฎหมายข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความชัดเจนในผลของกฎหมาย

6) กำหนดหลักเกณฑ์ให้นำพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดจากสินค้า พ.ศ.2551 มาใช้โดยอนุโลมกับสัญญาซื้อขายที่มีของแถม

จากข้อเสนอแนะดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนจึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัติของแถมดังนี้

ร่างพระราชบัญญัติของแถม พ.ศ.

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้ เรียกว่า "พระราชบัญญัติของแถม พ.ศ. ..."

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

"ของแถม" หมายความว่า สิ่งของไม่ว่าสิ่งของนั้นจะอยู่ในรูปของสังหาริมทรัพย์ หรือเงิน หรือสิทธิ หรือสิ่งอื่นใดในทำนองเดียวกันนี้เพื่อเป็นการจูงใจให้เข้าทำสัญญาซื้อขายสังหาริมทรัพย์ ไม่ว่าจะให้โดยวิธีการจำหน่าย แจก หรือวิธีการอื่นใดก็ตาม และสิ่งของนั้นจะต้องไม่เป็นอุปกรณ์แห่งทรัพย์ที่เป็นวัตถุแห่งสัญญาซื้อขายที่มีของแถม

"ผู้บริโภค" หมายความว่า ผู้ซื้อหรือผู้ซึ่งได้รับการเสนอหรือการชักชวนจากผู้ประกอบธุรกิจเพื่อให้ซื้อสินค้า และหมายความรวมถึงผู้ใช้สินค้าจากผู้ประกอบธุรกิจ แม้มิได้เป็นผู้เสียค่าตอบแทนก็ตาม

"ผู้ประกอบการธุรกิจ" หมายความว่า ผู้ขาย ผู้ผลิตเพื่อขาย ผู้ส่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อขายหรือแจก หรือผู้ซื้อเพื่อขายต่อซึ่งสินค้าโดยเป็นทางค้าปกติของตน และหมายความรวมถึงผู้ประกอบการกิจการโฆษณาด้วย

"โฆษณา" หมายความว่า การกระทำการไม่ว่าโดยวิธีใดๆ ให้ประชาชนเห็นหรือทราบข้อความ เพื่อประโยชน์ในทางการค้า

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคอิสระ

มาตรา 4 ข้อสัญญาหรือสัญญาที่กำหนดเกี่ยวกับของแถมในลักษณะเป็นการจำกัดความรับผิด หรือยกเว้นความรับผิด หรือกำหนดให้มีการเปลี่ยนแปลงได้ตามเงื่อนไขของผู้ประกอบธุรกิจ หรือข้อตกลงอื่นในทำนองเดียวกัน ให้ข้อสัญญาหรือสัญญานั้นไม่มีผลใช้บังคับ

มาตรา 5 ของแถมที่มีลักษณะเป็นสินค้าไม่ปลอดภัยตามพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 ให้นำหลักเกณฑ์ในกฎหมายดังกล่าวมาใช้โดยอนุโลม

มาตรา 6 ให้มีจัดตั้งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคอิสระ โดยคัดเลือกมาจากตัวแทนผู้บริโภค ทั้งนี้ให้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคเป็นผู้ดำเนินการคัดเลือกโดยออกระเบียบในการคัดเลือกตัวแทนผู้บริโภค

มาตรา 7 ให้คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ดังนี้

- (1) รับเรื่องราวร้องทุกข์ของผู้บริโภค
- (2) ให้มีอำนาจออกกฎเกณฑ์หรือประกาศหรือคำสั่งชั่วคราว เพื่อเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคในเรื่องของแถมหรือข้อมูลส่วนบุคคล
- (3) จัดให้มีการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองผู้บริโภค โดยจัดให้มีการอบรมแก่บุคคลที่สนใจในทุกเดือน
- (4) ให้คณะกรรมการเป็นโจทก์ฟ้องคดีแทนผู้บริโภคได้
- (5) ให้คณะกรรมการพิจารณาเยียวยาค่าเสียหายในเบื้องต้นให้แก่ผู้บริโภค การฟ้องและดำเนินคดีแทนผู้บริโภคให้ได้รับยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมทั้งปวง แต่ไม่รวมถึงความรับผิดในค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นที่สุด

มาตรา 8 ให้มีกองทุนคุ้มครองผู้บริโภค โดยให้รัฐจัดตั้งให้โดยรัฐบาลจัดสรรงบประมาณจ่ายประจำให้แก่กองทุนคุ้มครองผู้บริโภค และกองทุนคุ้มครองผู้บริโภคนี้มีหน้าที่ในการให้การเยียวยา ค่าเสียหายในเบื้องต้นให้แก่ผู้บริโภค

มาตรา 9 ห้ามไม่ให้ผู้ประกอบการโฆษณาของแถมอันมีลักษณะเป็นความเท็จหรือหลอกลวง หรือมีการเสนอให้ของแถมแก่ผู้บริโภคมากเกินไป

การเสนอให้ของแถมแก่ผู้บริโภคมากเกินไป ให้คณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์การควบคุมราคาขั้นสูงของของแถมที่จะให้ได้ในสินค้าแต่ละประเภทโดยออกเป็นประกาศ เมื่อได้มีการประกาศแล้วให้มีผลใช้บังคับทันทีจนกว่าจะมีคำสั่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคตาม

กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคเป็นอย่างอื่น และให้คณะกรรมการส่งประกาศเพื่อให้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคตามกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคพิจารณาภายใน 7 วัน นับแต่ประกาศใช้บังคับ

มาตรา 10 หากผู้ประกอบการไม่ปฏิบัติหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งตามกฎหมายนี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจในการบอกกล่าว หรือเตือน หรือสั่งผู้ประกอบการที่กระทำการไม่ชอบให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งตามกฎหมายนี้

ผู้ใดฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามวรรคแรกต้องรับโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือนหรือปรับไม่เกิน 500,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 11 ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายที่เกิดจากการฝ่าฝืนกฎหมายนี้ ศาลมีอำนาจกำหนดค่าเสียหายเช่นที่ตามปกติย่อมเกิดขึ้นแต่การไม่ปฏิบัติตามกฎหมายนี้ ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบการจ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นจากจำนวนค่าเสียหายที่แท้จริงที่ศาลกำหนดได้ ตามที่เห็นสมควร แต่ไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงนั้น ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความสุจริตของผู้ประกอบการ